RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 212935

Onderwerp: ·Verzelfstandiging markten

Voorstel

1. Kennis te nemen dat van het feit dat de weekmarkten met ingang van 1 april 2018 worden verzelfstandigd.
2. Kennis te nemen van de bruikleenovereenkomst tussen de gemeente en de Stichting Arnhemse Markten.
3. De Marktverordening 2004 en de Verordening marktgelden 2018 met ingang van 1 april 2018 in te trekken, inclusief aanpassing van de meerjarenprogrammabegroting.
4. De meerjarenprogrammabegroting aan te passen overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde begrotingswijziging.

Inleiding

Op 25 september 2017 heeft uw raad besloten in te stemmen met de verzelfstandiging van de Arnhemse markten. Het betreft de markten op vrijdag en zaterdag in het centrum, op woensdag bij de Drieslag en op zaterdag in de Geitenkamp. Belangrijkste reden voor de verzelfstandiging is dat de gemeente ervan overtuigd is dat de marktondernemers zelf het beste weten wat goed is voor hun markten.
Voor de verzelfstandiging is in eerste instantie een werkgroep opgericht die het gehele proces van verzelfstandiging heeft aangestuurd. In de werkgroep zaten naast (vertegenwoordigers van de) marktondernemers, ervaringsdeskundigen en gemeenteambtenaren.
Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat er door de marktondernemers een Stichting Arnhemse Markten (hierna: de Stichting) is opgericht en er een stichtingsbestuur is gevormd. In een vergadering op 18 september 2017 waarvoor alle marktondernemers waren uitgenodigd is unaniem ingestemd met het nieuwe bestuur, dat uit zeven personen bestaat.
Bij brief van 12 december 2017 hebben wij uw raad bericht dat de beoogde datum van verzelfstandiging voor de Stichting niet haalbaar was. In overleg met en op verzoek van de Stichting is de datum van verzelfstandiging verschoven naar 1 april 2018.
De Stichting is op 28 december 2017 opgericht.
De afspraken tussen de gemeente en de Stichting zijn vastgelegd in een bruikleenovereenkomst.

Arnhem GEMEENTE

Beoogd effect

Op 1 april 2018 de markten op vrijdag en zaterdag in het centrum, op woensdag bij de Drieslag en op zaterdag in de Geitenkamp te verzelfstandigen en over te dragen aan de Stichting Arnhemse Markten.

Argumenten

2.1. Duidelijk vastleggen van rechten en plichten gemeente en Stichting
De marktterreinen worden aan de Stichting in bruikleen gegeven. Daarvoor is het sluiten van een overeenkomst vereist, waarin duidelijk is aangegeven wat de rechten en plichten van zowel de Stichting als de gemeente zijn.
Belangrijke onderdelen van de overeenkomst zijn de looptijd, de rechtszekerheid voor de huidige marktondernemers die op een Arnhemse weekmarkt staan, het gebruik, onderhoud en lasten van het gebruik en wat de mogelijkheden zijn als de verplichtingen niet worden nagekomen of als de Stichting onverhoopt failliet gaat.

2.2 Inzicht in betrokkenheid en rechten en plichten marktondernemers
In de bruikleenovereenkomst zijn bepalingen zijn opgenomen met betrekking tot oude rechten (anciënniteit) van de marktondernemers en de hoogte van de marktgelden.
Daarnaast is in de statuten van de Stichting geregeld dat de marktondernemers in een vergadering goedkeuring moeten verlenen aan de begroting en de jaarrekening. Ook hebben ze de mogelijkheid onderwerpen voor een vergadering van de marktondernemers op de agenda te zetten. Verder is er gekozen voor een breed samengesteld stichtingsbestuur: diverse branches en vertegenwoordigers van diverse markten hebben zitting in het bestuur. Daarnaast bestaat het bestuur uit zeven personen, waardoor de kans op bevoordeling van bepaalde marktondernemers door het bestuur wordt beperkt.

3.1 Intrekken verordeningen is vereist voor verzelfstandiging
In de Marktverordening 2004 zijn regels opgenomen voor het innemen van een standplaats op een warenmarkt in Arnhem. In de Verordening marktgelden 2018 is bepaald welk marktgeld men aan de gemeente verschuldigd is bij het innemen van een standplaats op de markten. Nu de markten verzelfstandigd worden en het marktterrein in bruikleen wordt gegeven aan de Stichting is er geen ruimte meer voor het door de gemeente stellen van regels over het innemen van een standplaats op de markten. Die bevoegdheid ligt bij de Stichting. Ook gaan de opbrengsten van de verhuur van de grond voor het innemen van een standplaats naar de Stichting. Daarom moeten beide verordeningen worden ingetrokken.

4.1 Instemming raad is vereist voor een begrotingswijziging
Conform het kader dat is meegeven voor de verzelfstandiging is het effect voor de begroting budgetneutraal.

Kanttekeningen en risico's

Er is in het kader van de verzelfstandiging een risicoanalyse door de gemeente uitgevoerd. Deze analyse is besproken met de Stichting en voorzien van beheersmaatregelen om de risico's zoveel mogelijk te minimaliseren.

Belangrijkste risico is een terugloop van de bezetting van de markt en daarmee van de inkomsten voor de Stichting. De Stichting geeft aan er vertrouwen in te hebben vertrekkende marktkooplieden te kunnen vervangen door nieuwe, afkomstig uit het eigen netwerk binnen de wereld van marktkooplieden. Indien daar aanleiding toe is heeft de gemeente de mogelijkheid om inzicht te verwerven hoe de zaken er financieel binnen de Stichting voor staan. Daarnaast is er een afgesproken evaluatie na 2,5 jaar waarbij de financiën een belangrijk onderdeel zullen zijn. De gemeente zal tevens meedenken bij het wegnemen van eventuele belemmeringen die te maken hebben met de bezetting op de markt. Met deze beheersmaatregelen is dit grootste risico zoveel mogelijk geminimaliseerd.

Financiën

De laatste jaren was, mede door het teruglopen van het aantal marktkooplieden, de exploitatie van de markten voor de gemeente niet meer kostendekkend. Voor de jaren 2016 en 2017 werd daarom in de begroting rekening gehouden met een extra budget voor de markten van ruim €100.000 per jaar. Daarbij werd er vanuit gegaan dat vanaf 2018, na verzelfstandiging van de markten, weer sprake zal zijn van kostenneutraliteit.

De begroting van de Stichting laat zien dat op basis van de huidige tarieven voor marktgelden de exploitatie van de markten vanaf 1 april 2018 kostendekkend kan worden uitgevoerd door de Stichting.

Toelichting bij de begrotingswijziging

Exploitatiebegroting

		Begroting 2018	Meerjarenraming 2019	2020	2021
Lasten	Aframing diverse exploitatiebudgetten:				
	- minder kosten inhuur personeel	-78.690	-111.500	-111.500	-111.500
	- minder overige exploitatiekosten	-92.800	-100.500	-100.500	-100.500
	- éénmalige besparing op kosten stadsreiniging	-35.000			
	Vervallen van interne verrekeningen (zie baten)	-92.550	-92.550	-92.550	-92.550
	subtotaal lasten	-299.040	-304.550	-304.550	-304.550
Baten	Wegvallen van begrote opbrengsten marktgelden	-206.490	-247.000	-247.000	-247.000
	Aan de Stichting in rekening te brengen veegkosten	0	35.000	35.000	35.000
	Vervallen van interne verrekeningen (zie lasten)	-92.550	-92.550	-92.550	-92.550
	subtotaal baten	-299.040	-304.550	-304.550	-304.550
Mutaties reserves					
	subtotaal mutaties reserves	0	0	0	0
Totaal Resultaat		0	0	0	0

In de bij dit voorstel gevoegde begrotingswijziging, worden de voor de markten geraamde kosten en opbrengsten uit de begroting geëlimineerd. Verder wordt in deze begrotingswijziging ermee rekening gehouden dat de kosten die de gemeente zal blijven maken voor de markten, namelijk energiekosten en veegkosten (vanaf 2019), aan de Stichting in rekening zullen worden gebracht.

Het eerste jaar worden de reinigingskosten vanuit de gemeente niet in rekening gebracht bij de stichting. Dit biedt de stichting de mogelijkheid voor een goede start en de opbouw van een buffer voor de stichting om eventuele tegenslagen op te vangen.
Voor de gemeente betekent dit éénmalig in 2018 €35.000 minder inkomsten. Het éénmalige tekort dat hierdoor ontstaat zal worden opgevangen binnen het stadsbrede budget voor stadsreiniging.

Door de overdracht van het beheer van de markten aan de Stichting vervalt ook de inzet op de markt van de haven/marktmeester(s) door de gemeente. De personele capaciteit die in de begroting is voorzien voor Havens en Markten tezamen blijft echter volledig noodzakelijk om de dienstverlening in de havens te kunnen continueren. In voorgaande jaren werd ook capaciteit ingehuurd om alle benodigde diensten op de markt en in de haven in te kunnen vullen. Deze inhuur wordt afgebouwd .
Per saldo is de voorgestelde begrotingswijziging budgetneutraal.

Uitvoering

Nadat uw raad de genoemde verordeningen heeft ingetrokken, zal de bruikleenovereenkomst met de Stichting worden ondertekend. De marktondernemers zullen door de gemeente en de Stichting worden geïnformeerd (zie verder bij Communicatie). De Stichting zal een overeenkomst aangaan met de individuele marktondernemers. De gemeente zal in de beginperiode van de verzelfstandiging nog ondersteuning bieden aan de Stichting om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen

Communicatie

In het proces voor de verzelfstandiging is er intensief samengewerkt tussen de vertegenwoordigers van de Stichting (in oprichting) en andere betrokken marktkooplieden en de gemeente. Hierbij is er gaandeweg wederzijds vertrouwen opgebouwd en is er op dit moment een gedeeld vertrouwen in een gezonde toekomst voor een zelfstandig markt. Alle marktondernemers zijn uitgenodigd voor een tweetal brede bijeenkomsten waarbij informatie is gegeven en input is opgehaald. Middels het verzenden van nieuwsbrieven zijn alle marktkooplieden verder geïnformeerd. Door een gezamenlijke ronde van gemeenten en Stichting langs de kramen van alle marktkooplieden is het draagvlak gepolst en is gebleken dat de grote meerderheid vertrouwen heeft in een markt die wordt georganiseerd en aangestuurd door de Stichting Arnhemse Markten.

Na de besluitvorming door de raad zullen de marktondernemers hierover worden geïnformeerd. Ook zullen zij door de Stichting worden bericht over de nieuwe situatie, en zal de persoonlijke overeenkomst worden toegezonden. Kort daarop zal een plenaire vergadering voor de marktondernemers worden belegd waarin uitleg over de nieuwe situatie wordt gegeven en de marktondernemers de gelegenheid krijgen vragen te stellen. Op een afzonderlijk moment zal daarna de overeenkomst tussen de individuele marktondernemer en Stichting worden ondertekend.

Het bestuur van de Stichting komt in ieder geval maandelijks bij elkaar en gaat ook na 1 april 2018 door met regelmatig versturen van nieuwsbrieven.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Bruikleenovereenkomst
- Begrotingswijziging

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- Oprichtingsakte/Statuten Stichting Arnhemse Markten

RAADSVOORSTEL

Besluit van

Zaaknummer 212935

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 januari 2018, Cluster Bedrijfsvoering, nummer: 212935;

gelet op de artikelen 149 en 229, onderdeel a en b, van de Gemeentewet;

besluit:

1. Kennis te nemen dat van het feit dat de weekmarkten met ingang van 1 april 2018 worden verzelfstandigd
2. Kennis te nemen van de bruikleenovereenkomst tussen de gemeente en de Stichting Arnhemse Markten.
3. De Marktverordening 2004 en de Verordening markgelden 2018 met ingang van 1 april 2018 in te trekken.
4. De meerjarenprogrammabegroting aan te passen overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde begrotingswijziging.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem